

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА РАЙОННОМУ РІВНІ

Анотація. Визначено різні системи управління на місцевому рівні та фактори, що впливають на їх формування. Досліджено основні напрями вдосконалення взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування на районному рівні.

Аннотация. Определены различные системы управления на местном уровне и факторы, влияющие на их формирование. Исследованы основные направления совершенствования взаимодействия органов государственного управления и местного самоуправления на районном уровне.

Annotation. Different management systems at the local level and the factors influencing their formation are defined. The main directions for improving the interaction between government and local governments at the district level are investigated.

Ключові слова: державне управління, орган місцевого самоврядування, реформування, взаємодія, система управління.

Формування демократичної моделі управління та становлення громадянського суспільства можливі лише за умови оптимального співвідношення централізації і децентралізації у сфері державного управління. Механізм взаємодії централізації і децентралізації є певною передумовою ефективності та конструктивності управління.

Питання формування концептуальних підходів щодо реалізації державної влади на територіальному рівні розглядалися у роботах В. Авер'янова, В. Бакуменка, В. Баранчука, В. Бойка, А. Мельника, Н. Миронової, Н. Фоміцької, В. Цветкова, В. Шаповала та ін.

За своєю природою місцеве самоврядування є специфічною формою реалізації публічної влади, яка відрізняється від державної влади тим, що втілює місцеві інтереси територіальних колективів, на відміну від природи держави, яка втілює загальнодержавні інтереси [1].

Місцеве управління є досить складним і гнучким механізмом, що може містити як державну адміністрацію на місцях, так і органи, що обираються місцевим населенням, тобто органи місцевого самоврядування. Таким чином, поняття місцевого управління охоплює як пряме державне управління на місцях (призначувані центром і чиновники, що підпорядковуються йому), так і місцеве самоврядування (діяльність місцевих виборних органів і посадових осіб, відповідальних лише перед виборцями й перед законом).

Взаємовідносини місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в Україні будуються на відповідній нормативно-правовій основі. Конституція допускає делегування повноважень місцевих державних адміністрацій виконкомом сільських, селищних і міських рад, а також обласних і районних рад — обласним і районним державним адміністраціям. Законодавство України встановлює межі такого делегування, а також інші форми взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Сфери взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування найрізноманітніші — економічні, соціальні, культурні, екологічні, релігійні, національно-побутові та ін. [2].

Однак на практиці реалізація функцій та повноважень місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування призводить не тільки до погоджених дій, але й породжує різні питання щодо встановлення меж їх функцій та повноважень, способів вирішення компетенційних спорів тощо.

Питання про розмежування функцій та повноважень місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування виникають тому, що ці органи часто вступають у конфлікти між собою через різне розуміння меж здійснення ними функцій та повноважень. Такі питання виникають між районними державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування сіл, селищ і міст (районного підпорядкування), районними радами; між обласними державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування міст (обласного підпорядкування) та обласними радами.

Недосконалість взаємодії місцевих органів влади на рівні району й області є причиною складностей, що виникають практично у всіх сферах життєдіяльності, які є найбільш вагомими в розвитку територій. Неузгодженість дій, дублювання функцій, невизначеність відповідальності зумовлені причинами законодавчого характеру [3].

Усупереч міжнародній політико-правовій практиці та основним документам, що регулюють функціонування місцевого самоврядування, насамперед, Європейській хартії місцевого самоврядування, яка набула чинності в Україні з 1 січня 1998 року, органи місцевого самоврядування України на обласному та районному рівнях не мають своїх виконавчих органів. Отже, вони змушені делегувати це право місцевим державним адміністраціям з метою забезпечення інтересів та потреб населення відповідних територій [4].

Тому розгляд питань розмежування функцій та повноважень між місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування є важливою теоретичною та практичною проблемою, яка потребує серйозних наукових досліджень на основі застосування, в першу чергу, політико-правових засобів її вирішення [5].

Наук. керівн. Кабанець А. Г.

Література: 1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 2. Борденюк В. Деякі проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування у містах з районним поділом / В. Борденюк // Право України. – 2001. – № 2. – С. 53–57. 3. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні / В. Б. Авер'янов. – К. : Ін Юре, 1997. – 45 с. 4. Про районні державні адміністрації : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. 5. Князев В. М. Сучасні проблеми державного управління : дослідження, технології, методики / В. М. Князев. – К. : Вид. УАДУ, 1999.